

Koszalin, dnia 10.11.2023 r.

Urząd Gminy Będzino
Będzino 19
76-037 Będzino

Dotyczy: parku wiejskiego w m. Mścice znajdującego się w Gminnej Ewidencji Zabytków w zakresie działek nr 173/2, 169/1, 234, 174 obr. Mścice, gm. Będzino.

Odpowiadając na wniosek Gminy Będzino, Będzino 19, 76-037 Będzino z dnia 11.10.2023 r. (data wpływu 12.10.2023 r.) o wydanie zaleceń konserwatorskich w związku z zamiarem opracowania dokumentacji oraz przeprowadzenia prac porządkowych na terenie parku w m. Mścice, gm. Będzino, Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie, działając na podstawie art. 27 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz.U. 2022 poz. 840), informuje:

1. Działki nr 173/2, 169/1, 234, 174 w m. Mścice, gm. Będzino znajdują się na obszarze parku wiejskiego wraz z dwoma cmentarzami, datowanego na 2 poł. XIX w. – 1 poł. XX w., w stylu krajobrazowym. Park objęty jest ochroną konserwatorską poprzez wpis do Gminnej Ewidencji Zabytków, natomiast cmentarze znajdujące się na terenie parku w tym; cmentarz rodowy oraz cmentarz ewangelicki znajdują się w wykazie zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Park wiejski ułożony jest w południowej części wsi, jest to regularne założenie, w kształcie wydłużonego prostokąta. Park posiada styl krajobrazowy, ze znajdującym się w nim cennym i rodzimym drzewostanem w formie zwartej kępy drzew liściastych (głównie lipy i buki). Cmentarz ewangelicki znajduje się w południowej części parku wiejskiego, jest jedno -kwaterowy, o pow. 0,23 ha, założony na przełomie XIX/XX w., obsadzony bukami, z kilkoma nagrobkami z 1 poł. XX w. Cmentarz rodowy usytuowany jest pośrodku w/w parku, otoczony buczyną oraz boiskiem jednokwaterowy, z 3 głazami nagrobnymi z 1 poł. XX w. oraz dwoma dębami.
2. Opiniuje się pozytywnie zamiar opracowania dokumentacji rewitalizacji obiektu.
3. Akceptuje się zamiar zagospodarowania parku poprzez budowę ciągów pieszych, oświetlenia oraz elementów małej architektury, w oparciu o projekt rewaloryzacji parku, mający na celu trwałe zachowanie zabytku, odtworzenie i uczytelnienie historycznej kompozycji, układu komunikacyjnego, powiązań widokowych, komponowanych układów zieleni, małej architektury.
4. Należy założyć maksymalne zachowanie i poddanie konserwacji zachowanych elementów i reliktów zabytkowego założenia, jego kompozycji i zieleni oraz przeprowadzenie prac restauratorskich, mających na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku.
5. Rozwiązania projektowe winny zakładać zachowanie rozpoznanej formy historycznej parku oraz maksymalne zachowanie oryginalnej substancji zabytku. W projekcie należy uwzględnić m.in. zachowanie oryginalnej rzeźby terenu, uczytelnienie i przywrócenie historycznego układu przestrzennego i komunikacyjnego, uzupełnienie oryginalnej kompozycji zieleni z zachowaniem składu gatunkowego, oczyszczenie z

- wtórnych samosiewów zacierających pierwotny układ, przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych przy starodrzewie.
6. Rozwiązania projektowe i ewentualna późniejsza realizacja nie mogą prowadzić do naruszenia korzeni, pni i koron drzew i krzewów, a także nagrobków lub pozostałości po nagrobkach.
 7. W zakresie realizacji wszelkich prac należy przyjąć jak najmniej inwazyjne i bezpieczne metody prowadzenia prac dla starodrzewu parkowego i ekosystemów parkowych.
 8. Ewentualne nowe elementy zagospodarowania parku, mała architektura, takie jak np. ławki, kosze, oświetlenie oraz plac zabaw winny wpisywać się w zastany kontekst przestrzenny i architektoniczny założenia oraz zakładać minimalną ingerencję, ponadto w doborze rozwiązań materiałowych należy uwzględnić dostosowanie do architektury parku oraz wybór materiałów szlachetnych i naturalnych.
 9. Dla alejek parkowych zaleca się stosowanie nawierzchni ziemnych, ziemnych ulepszonych, zagłębionych, analogicznych do stosowanych historycznie.
 10. Zaleca się przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych przy egzemplarzach starodrzewu, mających na celu zachowanie i leczenie drzew. Pielęgnacja powinna być prowadzona przez specjalistę z zakresu dendrologii i chirurgii drzew, na podstawie opracowanego wcześniej programu prac pielęgnacyjnych dla poszczególnych drzew wraz z weryfikacją stanu fitosanitarnego drzewa, opisem i sposobem wykonania niezbędnych prac przy drzewie, z podziałem prac na etapy, sporządzonego przez uprawnionego specjalistę z zakresu dendrologii i pielęgnacji zabytkowych założeń zieleni.
 11. Zaleca się oczyszczenie terenu z odpadów, w sposób nie uszkadzający zabytku, w tym szaty roślinnej, systemów korzeniowych, pni i koron drzew i krzewów, runa, nie naruszający ukształtowania terenu, gleby oraz nagrobków lub ich części znajdujących się na dawnych cmentarzach.
 12. Zaleca się uzupełnianie wypadów starodrzewu, w tym wykonanie nasadzeń rekompensacyjnych w celu uzupełnienia wypadów drzew.

Z up. ZACHODNIOPOMORSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
Kierownik Delegatury w Koszalinie

mgr Dorota Raczowska

Przyjmują za zwrotnym potwierdzeniem odbioru:

1. Adresat
2. A/a

Pracę prowadzi: insp. ds. zab. nieruchomych mgr inż. Natalia Bogusław
Delegatura Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków, ul. Zwycięstwa 125, 75-602 Koszalin

tel. 094 3408152 w. 31 fax 094 3411283

http://www.wkz.szczecin.pl e-mail: koszalin@wkz.szczecin.pl